

**Конфедерация на независимите
синдикати в България**
София, 1040, пл. „Македония“ № 1, етаж
12, стая 9; тел.: 02/ 40 10 540; e-mail:
mnk@knsb-bg.org

**УНИФИЦИРАН ПРОФИЛ НА ДИГИТАЛНИТЕ УМЕНИЯ
ЗА КЛЮЧОВА ДЪЛЖНОСТ:
43235005 ВЛАКОВ ДИСПЕЧЕР,
СЪГЛАСНО ЕВРОПЕЙСКАТА РАМКА ЗА ДИГИТАЛНИ УМЕНИЯ DIGCOMP 2.1**

Унифицираният профил е разработен по проект: BG05M9OP001-1.128-0001 "Партньорство в дигитална среда", финансиран от Оперативна програма Развитие на човешките ресурси, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд и в съответствие с Приложение 2.1 Образец на документ за описание на унифициран профил на дигиталните умения/компетентности по ключови длъжности/професии от ПЗИСКВАНИЯ към изготвянето на унифицирани профили на дигиталните умения по ключови длъжности и/или професии по НКПД 2011 и по нива и области на компетентност, съгласно Европейската рамка за дигитални умения DigComp 2.1

Код	Наименование	Кратко описание
А. Длъжност/Професия		
A1	Икономически сектор	491 Пътнически железопътен транспорт, междуселищен
A2	Длъжност	43235005 Влаков диспечер
A3	Алтернативни наименования на длъжността	<ul style="list-style-type: none"> • Ръководител на диспечерски кръг; • Диспечер, транспортни средства; • Контрольор, товаро-разтоварна дейност; • Контрольор, служба за въздушни превози и услуги; • Контрольор, влакове; • Контрольор, автомобилен транспорт.
A4	Описание на длъжността	<p>Влаквият диспечер осъществява планирането, координирането и наблюдението на безопасното и ефективно движение на влаковете в метрополитена. Неговата работа е от съществено значение за безопасността в чувствителна във времето среда. Вниманието и концентрацията му върху маршрутите на влаковете са ключови фактори за постигане на ефективна експлоатация на железния път и безопасност на служителите и пътниците, околната среда и обществеността.</p> <p>Влаквият диспечер трябва да познава и използва предоставените му технически средства за осигуряване определения с ГДВ размер на движението. Той ръководи подчинените си в оперативно отношение работници, дава разпореждания за отстраняване на нарушенията в нормалната работа на устройствата и съоръженията, влияещи при движение на влаковете. Същевременно осъществява контакт с работниците и служители от всички служби и самостоятелни отдели от Управление "Експлоатация", с дежурните от ЦДП в СДВР и „Противопожарна охрана“ в ОДЦ в СДВР. Бързината на действие и познаването на всички възможни повреди и аварии могат да облекчат голямото натоварване в работата на влаковия диспечер и да предпазят транспортната система от възникване на злополуки.</p>
В. Основни дигитални умения/компетентности		
B11	Област на компетентност	1 Грамотност, свързана с информация и данни
B1	Наименование и код на дигитално умение/компетентност, съгл. DigComp 2.1	DC11 Сърфиране, търсене и филтриране на данни, информация и дигитално съдържание

B12	Описание	Формулира нуждите от информация, търси данни, информация и съдържание в дигитална среда, достъпва ги и навигира между тях. Създава и актуализира лични стратегии за търсене.
B13.1	Ниво на владеење (от)	4 -Средно Независимо и в съответствие със собствените нужди
B13.2	Ниво на владеење (до)	6 - Напреднало Способност за адаптиране към останалите в сложен контекст
B14.1	Описание на ниво на владеење (от)	<p>Независимо, в съответствие със собствените си нужди и решавайки ясно дефинирани и нерутинни проблеми, може да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • илюстрира нуждите от информация; • организира търсенето на данни, информация и съдържание в дигитална среда; • опише как да се получи достъп до тези данни, информация и съдържание и да се навигира между тях; • организира лични стратегии за търсене.
B14.2	Описание на ниво на владеење (до)	<p>На напреднало ниво на владеење, в съответствие със собствените си нужди и тези на останалите и в сложен контекст, може да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • оценява нуждите от информация • адаптира стратегията си за търсене, за да намери най -подходящите данни, информация и съдържание в дигитална среда; • обясни как да се получи достъп до тези най-подходящи данни, информация и съдържание и да се навигира между тях; • променя личните стратегии за търсене.
B15.1	Знания	Познава методите и принципите за работа с информация във връзка с експлоатацията на метрополитен, Познава начините за обобщаването на данни и изготвяне на справки и отчети.
B15.2	Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва дигиталните устройства за събиране на информация и решаване на конкретни проблеми; • Взема решения при изпълнение на професионалните си задължения въз основа на наличната информация • Намира необходимата информация за състоянието на системата, изпълняваща контролни и сигнални функции.
B15.3	Поведения	Своевременно и отговорно следи потоците от информация, свързана с движението на влаковете и различните системи за осигуряване на безопасност, съобразно която взима адекватни решения
B16	Примери за използване	При приемане и предаване на дежурствата получава необходимата информация, свързана с експлоатацията на влаковете и техническото състояние на управлявания участък, като използва система от специализирани монитори с висока резолюция, чрез които се изобразява топологията на коловозното развитие на станциите и се представя състоянието на основните елементи на пътя.
B21	Област на компетентност	1 Грамотност, свързана с информация и данни
B2	Наименование и код на дигитално умение/компетентност, съгл. DigComp 2.1	DC13 Управление на данни, информация и дигитално съдържание
B22	Описание	Организира, съхранява и извлича данни, информация и съдържание в дигитална среда. Организира ги и ги обработва в структурирана среда.

B23.1	Ниво на владееие (от)	6 - Напреднало	Способност за адаптиране към останалите в сложен контекст
B23.2	Ниво на владееие (до)	6 - Напреднало	Способност за адаптиране към останалите в сложен контекст
B24.1	Описанието на ниво на владееие (от)		<p>На напреднало ниво на владееие, в съответствие със собствените си нужди и тези на останалите и в сложен контекст, може да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • адаптира управлението на информация, данни и съдържание за най-подходящото и лесно извличане и съхранение; • ги адаптира за организиране и обработка в най-подходящата структурирана среда.
B24.2	Описанието на ниво на владееие (до)		<p>На напреднало ниво на владееие, в съответствие със собствените си нужди и тези на останалите и в сложен контекст, може да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • адаптира управлението на информация, данни и съдържание за най-подходящото и лесно извличане и съхранение; • ги адаптира за организиране и обработка в най-подходящата структурирана среда.
B25.1	Знания		<ul style="list-style-type: none"> • Запознат е с методите и принципите за работа със специализирани информационни системи в съответствие с конкретното им приложение в експлоатационните дейности; • Познава възможностите за използване на документно-информационни системи. • Познава техники за адаптиране и управление на дигитално съдържание към различни ситуации
B25.2	Умения		<ul style="list-style-type: none"> • Проверява изправността на информационно-управляващите системи, които използва при изпълнение на задълженията си; • Наблюдава информационните устройства за оперативното управление на движението на влаковете; • Поддържа връзка с техническите служби и охранителните звена. • Адаптира и управлява дигитално съдържание • Подпомага дайността на колеги при обработване и управление на информация • Работи с влакограф и неговия преглед, предоставящ възможност за генериране и визуализиране на графичното представяне на движението на влаковете. • Взема решения за начина на управлението на информацията за движението на влаковете, с цел осигуряване на безопасността на пътниците и реда в района на метростанцията.
B25.3	Поведения		Самостоятелно взема решения за начина на управлението на информацията за движението на влаковете, с цел осигуряване на безопасността на пътниците и реда в района на метростанцията.
B26	Примери за използване		Адаптиране на наличната информация, свързана с промените в графика за движение на влаковете с цел генериране на оптималните варианти.
B31	Област на компетентност	2	Комуникация и сътрудничество
B3	Наименование и код на дигитално умение/компетентност, съгл. DigComp 2.1	DC22	Споделяне чрез дигитални технологии
B32	Описание		Споделя данни, информация и дигитално съдържание чрез подходящи дигитални технологии. Действа като посредник, запознат е с практиките за цитиране и позоваване.
B33.1	Ниво на владееие (от)	5 - Напреднало	Нагътствие на останалите

V33.2	Ниво на владееие (до)	6 - Напреднало	Способност за адаптиране към останалите в сложен контекст
V34.1	Описанието на ниво на владееие (от)		<p>Освен да напътства останалите, може да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • сподели данни, информация и дигитално съдържание чрез разнообразни, подходящи за целта дигитални инструменти; • покаже на останалите как да посредничат за споделяне на информация и съдържание чрез дигитални технологии; • прилага разнообразни практики за цитиране и позоваване.
V34.2	Описанието на ниво на владееие (до)		<p>На напреднало ниво на владееие, в съответствие със собствените си нужди и тези на останалите и в сложен контекст, може да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • оценява най-подходящите дигитални технологии за споделяне на информация и съдържание; • адаптира посредническата си роля; • варира с използването на подходящи практики за цитиране и позоваване.
V35.1	Знания		<ul style="list-style-type: none"> • Познава функциите на софтуера за аудио- и видео разговори; • Познава начини за споделя файлове, спазвайки правилата на онлайн комуникация и поверителност в системата на метрополитена; • Запознат е с възможностите за използване на microsoft office пакет.
V35.2	Умения		<ul style="list-style-type: none"> • Прилага функциите на софтуера за аудио- и видео разговори; • Споделя файлове, спазвайки правилата на онлайн комуникация и поверителност в системата на метрополитена; • Работи с microsoft office пакет.
V35.3	Поведения		Ефективно използва дигиталната система за споделяне на данни, за да предаде необходимата информация за състоянието на метростанцията и пътникопотока, както и за обобщаване и съхранение на данни.
V36	Примери за използване		<ul style="list-style-type: none"> • Комуникиране с енергодиспечерите и началник парк на депото; • Контролиране на трафика при промяна в графика на движение.

С. Специфични дигитални умения/компетентности

C11	Област на компетентност	1 Грамотност, свързана с информация и данни
C1	Наименование на дигитално умение/компетентност в свободен текст	Анализиране, сравняване и критично оценяване на достоверността и надеждността на източниците на данни, информация и дигитално съдържание
C12	Описание	Анализира, сравнява и критично оценява достоверността и надеждността на източниците на данни, информация и дигитално съдържание. Анализира, интерпретира и оценява критично данни, информация и дигитално съдържание.
C13	Сходно дигитално умение от DigComp 2.1.	DC12 Оценяване на данни, информация и дигитално съдържание
C14.1	Ниво на владееие (от)	6 - Напреднало
C14.2	Ниво на владееие (до)	6 - Напреднало

C15.1	Описанието на ниво на владеење (от)	В процеса на управление на движението може да направи оценка на достоверността и надеждността на различни източници на данни, информация и дигитално съдържание. Извърша анализ, интерпретация и оценка на данни, информация и дигитално съдържание.
C15.2	Описанието на ниво на владеење (до)	В процеса на управление на движението може да направи оценка на достоверността и надеждността на различни източници на данни, информация и дигитално съдържание. Извърша анализ, интерпретация и оценка на данни, информация и дигитално съдържание.
C16.1	Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава методите и принципите за ефективно съхранение на информация и документи; • Назовава за софтуери и програмите за съхранение и обработка на големи масиви от данни; • Посочва методи и техники за оценяване на данни от големи масиви; • Познава техники за оценяване достоверността на различни източници на информация.
C16.2	Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Обработка и оценява информацията, получавана в реално време, необходима за вземане на решения относно експлоатационната работа; • Поддържа актуалността на информацията и документите; • Съставя справки, отчети и анализи по зададени критерии; • Извлича и анализира точно информация от база данни съгласно зададени критерии; • Проверява коректността на получаваните данни чрез осигурителните и съобщителни системи за проверка; • Извлича и анализира точно информация от база данни съгласно зададени критерии; • Проверява коректността на получаваните данни чрез осигурителните и съобщителни системи за проверка; • Адаптира данни от устройствата за телеуправление и телеконтрол към различни справки и отчети.
C16.3	Поведения	Свободно извършва анализ на информация от различни дигитални устройства за телеуправление и телеконтрол, на база на които взима бързи и адекватни решения.
C17	Примери за използване	При необходимост търси и намира информация за състоянието на устройствата за телеуправление и телеконтрол, които позволяват да се управляват стрелките и сигналите на линиите от централен диспечерски пункт, да се контролира положението на подвижния състав и показанията на заетостта от влаковете в границите на диспечерския участък. Организира управлението на влаковете на станциите на местно управление.
C21	Област на компетентност	2 Комуникация и сътрудничество
C2	Наименование на дигитално умение/компетентност в свободен текст	Взаимодействие с енергодиспечерите и ръководителите движение на метростанциите чрез различни дигитални технологии и избиране на подходящите дигитални средства за комуникация за даден контекст
C22	Описание	Взаимодействия с енергодиспечерите и ръководителите движение на метростанциите чрез различни дигитални технологии и избира подходящите дигитални средства за комуникация за даден контекст. Използва дигитални инструменти и технологии за съвместни процеси, както и за съвместно изграждане и създаване на данни и знания.
C23	Сходно дигитално умение от DigComp 2.1.	DC24 Сътрудничество чрез дигитални технологии
C24.1	Ниво на владеење (от)	6 - Напреднало Способност за адаптиране към останалите в сложен контекст
C24.2	Ниво на владеење (до)	6 - Напреднало Способност за адаптиране към останалите в сложен контекст

C25.1	Описанието на ниво на владене (от)	За решаване на нерутинни проблеми в съответствие с конкретните потребности за осигуряване на движението на влаковете в метрополитена може да сравни и оцени дигиталните технологии за взаимодействие, и да избере разнообразни средства за дигитална комуникация, които са подходящи за конкретния случай.
C25.2	Описанието на ниво на владене (до)	За решаване на нерутинни проблеми в съответствие с конкретните потребности за осигуряване на движението на влаковете в метрополитена може да сравни и оцени дигиталните технологии за взаимодействие, и да избере разнообразни средства за дигитална комуникация, които са подходящи за конкретния случай.
C26.1	Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава системите за комуникация и документооборот, които съществуват в метрополитена; • Познава документите и процедурите за осъществяване на експлоатационната дейност; • Познава системите за управление на движението на влаковете.
C26.2	Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага процедурите за управление на движението на влаковете чрез специализирана компютърна система; • Използва информационните канали за направляване на работата на ръководителите движение в метростанциите и координирането на действията им с другите сектори и отдели. • Информира ръководителите движение на метростанциите чрез наличната комуникационни канали. • Сравнява информацията в различни източници и оценява нейната надеждност с помощта на набор от допълващи се критерии; • Въз основа на анализа на получената информация предприема действия в рамките на предоставените му полномощия – уведомява персонала от оперативните сектори чрез различни информационни канали с цел решаване на възникналите проблеми; • Предприема мерки за информиране на пътниците относно настъпилите промени в условията за превоз.
C26.3	Поведения	Ефективно и отговорно използва дигитални инструменти и технологии за съвместни процеси, както и за съвместно изграждане и създаване на данни и знания.
C27	Примери за използване	<ul style="list-style-type: none"> • Контролиране на заминаващи влакове; • Следене за изпълнението на влаковите разписания; • Контролиране на пристигащи влакове наблюдаване на условията, засягащи движението на влаковете; • Отклоняване на изходящи товари; • Управляване на ресурсите на разпределителна гара; • Справяне със стресови ситуации; • Отклоняване на входящи товари.
C31	Област на компетентност	4 Безопасност
C3	Наименование на дигитално умение/компетентност в свободен текст	Защита на устройствата и дигиталното съдържание до което има достъп
C32	Описание	Познава и използва начините за защита на устройствата и дигиталното съдържание до което има достъп. При риск и заплаха в дигиталната среда прилага мерките за безопасност и сигурност и спазва изискванията за надеждност и поверителност.
C33	Сходно дигитално умение от DigComp 2.1.	DC41 Защита на устройства
C34.1	Ниво на владене (от)	6 - Напреднало Способност за адаптиране към останалите в сложен контекст
C34.2	Ниво на владене (до)	6 - Напреднало Способност за адаптиране към останалите в сложен контекст

C35.1	Описанието на ниво на владеене (от)	Познава и избира най-подходящата защита за устройствата и дигиталното съдържание в областта на експлоатацията на съоръженията, свързани с преките му служебни задължения. Избира най-подходящите мерки за безопасност и сигурност и определя най-подходящите начини за осигуряване на надеждност и поверителност при осъществяване на дейностите в метрополитена.
C35.2	Описанието на ниво на владеене (до)	Познава и избира най-подходящата защита за устройствата и дигиталното съдържание в областта на експлоатацията на съоръженията, свързани с преките му служебни задължения. Избира най-подходящите мерки за безопасност и сигурност и определя най-подходящите начини за осигуряване на надеждност и поверителност при осъществяване на дейностите в метрополитена.
C36.1	Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Идентифицира рисковете и заплахите в дигитална среда за управление на влаковото движение; • Посочва специфичните мерки за безопасност и сигурност в съответствие с изискванията на нормативната база.
C36.2	Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Работи със софтуерната система, използвана в метрото, в рамките на определения му достъп; • Осъществява видеонаблюдение и контрол за спазване на изискванията за безопасност; • Обяснява проблеми свързани с осигурителните и телекомуникационните съоръжения; • Организира движението на влаковете и всички служби при аварийна ситуация, както и нарежда на съответните ръководители на движение в засегнатите станции какви дейности трябва да предприема от и как да регулират пътничкопотока на метростанцията; • Спазва специфичните мерки за безопасност и сигурността на дигиталните устройства; • Осигурява действия по намаляване и неутрализиране на рисковете и заплахите в дигитална среда; • Осигурява надеждност и поверителност при осъществяване на дейностите в метрополитена.
C36.3	Поведения	<ul style="list-style-type: none"> • При идентифициране на проблем, свързан със сигурността, своевременно уведомява техническите и охранителните служби и отговорно прилага процедурите за осигуряване на сигурността на устройствата • Отговорно спазва инструкциите за защита на личните данни, контролира правилната експлоатация на съоръженията и устройствата (компютри, монитори, комуникационни устройства).
C37	Примери за използване	<ul style="list-style-type: none"> • Осигуряване на изпълнението на мерки за сигурност и защита на дигитални устройства и дигитално съдържание; • Осигуряване на спазването на нормативната уредба за железопътния транспорт; • Извършване на услуги с гъвкавост; • Поддържане на връзка с железопътни експерти; • Боравене с железопътни комуникационни системи; • Непрекъснато следене на метеорологичните условия.
C41	Област на компетентност	5 Решаване на проблеми
C4	Наименование на дигитално умение/компетентност в свободен текст	Разпознаване на технически проблеми при работа с устройства и използване на дигитална среда
C42	Описание	Разпознава технически проблеми при работа с устройства и използване на дигитална среда.
C43	Сходно дигитално умение от DigComp 2.1.	DC51 Решаване на технически проблеми
C44.1	Ниво на владеене (от)	7 - Високо специализирано Интегриране, с цел принос към професионалната практика и напътствие на останалите

**Конфедерация на независимите
синдикати в България**
София, 1040, пл. „Македония“ № 1, етаж
12, стая 9; тел.: 02/ 40 10 540; e-mail:
mnk@knsb-bg.org

C44.2	Ниво на владееие (до)	7 - Високо специализирано	Интегриране, с цел принос към професионалната практика и напътствие на останалите
C45.1	Описанието на ниво на владееие (от)		Взема решения на сложни, ограничено дефинирани проблеми, които са свързани с технически аспекти в работа с устройствата и използването на дигитална среда. Прилага интегрирани знания в професионалната си практика и умения да ръководи подчинените му служители при решаването на технически проблеми.
C45.2	Описанието на ниво на владееие (до)		Взема решения на сложни, ограничено дефинирани проблеми, които са свързани с технически аспекти в работа с устройствата и използването на дигитална среда. Прилага интегрирани знания в професионалната си практика и умения да ръководи подчинените му служители при решаването на технически проблеми.
C46.1	Знания		<ul style="list-style-type: none">• Познава готови решения на проблеми, които са свързани с технически аспекти в работа с устройствата и използването на дигитална среда;• Познава практика за организиране на подчинените му служители при решаването на технически проблеми;• Идентифицира нужда от промяна на настройките на устройствата.
C46.2	Умения		<ul style="list-style-type: none">• Променя настройките и опциите на операционната система или специализирания софтуер, в рамките на разрешения му достъп;• Споделя знания и опит с колеги и подчинени при отстраняване на проблем с дигитални устройства;• Спазва установената вътрешнофирмена нормативна база и процедури при отстраняване на проблем с устройства;• Дава напътствия на колеги при действия с отстраняване на проблеми и взимане на решения.
C46.3	Поведения		Взема самостоятелно и адекватно решение при проблеми с устройства от телеконтрол, при стриктно спазване на установената процедура.
C47	Примери за използване		• Ръководене на екипи при отстраняване на проблеми с дигитални устройства